

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicații oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 1/2 „			
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 3463. Șc. ex 1924.

Nr. 3464 Șc. ex 1924.

Aviz școlar.

Concurs.

Pentru întregirea catedrelor de:

I. Istorie — Geografie — Constituție

II. Dexterități (Desemn, Slöjd, Gimnastică) la Școala normală confesională ort. rom. din Caransebeș, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Beneficiul împrumutat cu aceste catedre este cel provăzut de instrucțiunile referitoare la salarizarea corpului didactic dela școalele similare ale statului. Salariile și accesoriile se vor plăti în întregime din subvenția acordată de Ministrul instrucțiunii publice și eparhia nu ia nici o garanță pentru ele.

Reflectanții la aceste posturi își vor înainta cererile Consistorului eparhial până la 15, 28 August, alăturând următoarele acte doveditoare:

1. Act de naștere, dovedind apartinența la confesiunea ort. rom.;
2. Certificat de maturitate dela liceu și studii universitare de specialitate;
3. Curriculum vitae;
4. Certificate despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare încoaci.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută la 2/15 August 1924.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badecu.

Pentru anul școlar 1924/25 se vor primi în Internatul diecezan de pe lângă Școala normală confesională ort. rom. din loc, 60 elevi solvenți cu taxa de întreținere lunară de 1000 Lei. Această taxă se va plăti lunar anticipativ. Elevii interniști sunt obligați a plăti această taxă indiferent dacă sunt bursieri sau nu. Întrucât primesc bursă, aceasta li-se va plăti lor.

Toți elevii la înțrarea lor în Internat vor aduce cu sine:

- a) 4 cămeși și tot atâtea izmene;
- b) 6 batiste, 4 perechi ciorapi și obiele;
- c) saltea, plapomă, perină precum și toată rufăria de pat în număr suficient pentru schimb;
- d) 3 ștergare și 2 perechi de ghete.

Fiecare elev va depune la înțrarea sa în Internat o cauțiune de 50 Lei, pentru stricăciunile ce eventual le-ar face la Internat.

Cererile de primire în Internat vor fi înaintate Consistorului diecezan prin Direcțiunea Școlii normale, până la 1 Septembrie st. n. a. c. Cererile înțrate după termen, nu se iau în considerare.

Consistorul diecezan își menține dreptul de a urca taxa de întreținere conform exigențelor timpului.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută la 2/15 August 1924.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

ENCICLICA SF. SINOD

Pentru punerea în aplicare a Caledarului îndreptat pe ziua de 1/14 Octomvrie 1924
— Cătră clerul și poporul creștin ortodox din România —

Iubiți frați și fii în Domnul!

Cap. I. De când avem calendarul Iulian de astăzi; și cine l-a făcut și ni l-a dat.

În anul viitor se împlinesc 1600 de ani, de când soborul sfinților Părinți dela Niceia a rânduit să se primească de toată lumea creștină pentru socotirea timpului, *Calendarul Iulian*. Acest Calendar nu a fost făcut la Niceia și nici n'a fost întocmit de vreunul din credincioșii sfintei noastre biserici creștine, ci sfinții Părinți din Niceia l-au găsit întocmit de un mare învățat păgân Sosighene, care îl lucruse cu 46 ani mai înainte de nașterea Mântuitorului Christos, adică pe timpul împăratului roman Iuliu Cezar, al cărui nume îl poartă. Cum însă acest calendar iulian era, ca socoteală de timp, cel mai bun decât toate calendarele de pe vremea aceea sfinții Părinți ai bisericii noastre creștine n'au mai ținut scamă, că era făcut de un păgân, și că fusese folosit de păgâni mai mult de 300 ani, ci l-au primit așa cum l-au găsit întocmit pentru toată biserica și lumea creștină de atunci, păstrându-i încă și numele de calendar Iulian, cum îl numiseră păgânii. Au ținut însă să-l *increștineze*, pentru că au așezat în el printr'o socoteală aparte, stabilită la Niceia, atât data sfințelor Paști, care nu exista la păgâni, cât și toate sărbătorile și sfintele slujbe creștinești, cu pomenirea, în fiecare din cele 365 de zile ale anului, a câte unui sfânt cel puțin, din sfinții bisericii creștine. Prin cuprinsul deci și prin însemnătatea ce i s'a dat de biserica noastră, calendarul iulian a fost, cum am zice, *botezat în legea creștină*, și n'a mai rămas în el dela Sosighene păgânul, decât numărul și numele de luni și de zile ale anului, adică socotelile științei astronomice.

Cap. II. Calendarul nostru Iulian este greșit în socoteala timpului. căci a lăsat anul mai mare decât trebuie.

Încreștinat în felul acesta, calendarul Iulian a slujit biserica și lumea creștină și în Răsărit și în Apus, unde s'a introdus în cele din urmă prin lege de stat de către regele apusean Carol cel Mare, în veacul al VIII-lea dela Mântuitorul Christos. În veacul al XVI-lea însă, învățații creștini au constatat, că socotelile astronomice ale lui Sosighene sunt greșite, căci el croise anul în calendarul acesta mai mare, mai lung de cât anul cerului. Anul cerului sau

anul astronomic este acela, pe care îl încheie soarele după ce s'au terminat în întregime cele patru anotimpuri, adică: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna. Zilele cât țin toate aceste anotimpuri adunate la un loc, formează anul adevărat, adică anul pe care ni-l dau însuși soarele și cerul, și datoria celor ce întocmesc calendare este, ca să se țină în socotelile ce întocmesc pe hârtie, nu de ani închipuiți de mintea lor, ci de anul ceresc, adică de totalul timpului în care se încheie complet cele patru (4) anotimpuri. S'a dovedit de învățații creștini, că anul ceresc e numai de 365 de zile, 5 ceasuri, 48 minute, 48 de secunde, pe când anul din calendarul lui Sosighene era de 365 de zile și 6 ceasuri întregi. Între anul lui Sosighene deci și între anul ceresc s'a descoperit o nepotrivire de 11 minute și 12 secunde, cu care anul din calendarul Iulian e mai lung de cât anul ceresc. Din cauza acestei greșeli, deosebirea dintre adevăratul an care-i cel ceresc și între anul din calendarul Iulian a crescut an de an cu 11 minute și 12 secunde, ceea ce în sute de ani face multe zile. Anume au stabilit că anul cerului se încheia mai degrabă, ear cel al calendarului Iulian se încheia cu mult mai târziu de cât el. Calculând întârzierea aceasta, numiții învățați au descoperit, că în veacul al XVI-lea, ea ajunsese la 10 zile, și că prin urmare anul cerului și anul calendarului nu mai corespundeau între ele, ca arătare de vreme, căci nu mai arătau împreună la aceeași dată, anumite semne cerești, cum arăta-seră pe vremea lui Sosighene, și până către Sinodul din Niceia.

Așa de pildă pe vremea lui Sosighene, acel semn ceresc care se numește *equinoptul de primăvara*, și care are loc primăvara atunci când ziua e egală cu noaptea, era statornicit în calendarul Iulian la o dată anumită, când el se întâmpla cu adevărat și în natură, și anume la 21 Martie. Deci când era în calendarul Iulian 21 Martie, tot atunci arătau și ceasornicele ziua egală cu noaptea, adică equinoptul de primăvară. Din cauza însă a celor 11 minute și 12 secunde, cu care anul Iulian a fost calculat mai mare de cât cel ceresc, data de 21 Martie din calendarul Iulian a început să rămână în urmă de adevăratul timp al vremii când ziua devine în primăvară egală cu noaptea; așa că în secolul al XVI-lea equinoptul de primăvară începuse să fie arătat de ceasornice cu 10 zile mai înainte de 21 Martie al calendarului Iulian,

cu care la început equinoptiul ceresc căzuse într-o vreme.

Pentru a se ști deci, data equinoptiului de primăvară, de care creștinii se serveau după regulile stabilite de Soborul dela Niceia pentru calcularea datei Sf. Paști trebuia în secolul al XVI-lea să nu se mai caute în calendarul Iulian când cade 21 Martie, ci să se aibă drept călăuză pentru această socoteală ceasornicul cu care trebuia să se măsoare durata zilei și a nopții spre a se vedea când anume deveneau acestea primăvara egale între ele.

Cap. III. Revizuirea acestui calendar de către romano-catolici sub papa Grigore al XIII spre a-i îndrepta greșelile de calcul făcute de Sosighene.

Convingându-se de această greșală a calendarului Iulian, papa Grigore al XIII-lea care a trăit în secolul al XVI, a însărcinat pe un învățat Luigi Lilio să revizuiască calendarul Iulian, — de care se conducea și biserica papală, — pentru a-l apropia cât mai mult de calendarul ceresc, adică de a-l face să arate și el deapaururi la aceeași dată a vremii cu cel ceresc atât equinoptiul de primăvară, cât și equinoptiul de toamnă, cum și cele două solștiții adică pe cel de vară, când avem cea mai lungă zi, și pe cel de iarnă, când avem cea mai lungă noapte. Cu toate străduințele și învățătura lui însă, nici Lilio n'a putut să potrivească între ele calendarul Iulian, și pe cel ceresc în așa fel, încât să le facă de tot egale ca durată. Anul Iulian, revizuit de el, e drept, că n'a rămas mai mare de cât anul ceresc cu cele 11 minute și 12 secunde, ca anul lui Sosighiene; dar tot a rămas și el mai mare cu 22—26 de secunde, de cât anul ceresc.

Ca să ajungă la apropierea aceasta, Lilio a scăzut, din calendarul revizuit de el, cele 10 zile, cu care anul calendarului Iulian rămăsese în urmă de anul ceresc până în secolul al XVI-lea, alegând pentru această scădere și scurtare ziua de 5 Octomvrie din anul 1582, căreia în loc de 5 Octomvrie i-a zis 15 Octomvrie. — Pentru a împedica însă și pe viitor producerea unor astfel de zile de întârziere, pe care în mod fatal aveau să le nască cele 11 minute și 12 secunde de diferență, din care rezultașera și cele 10 zile din trecut în intervalul numai de 1257 de ani, câți trecuseră dela Niceia până la revizuirea din 1582 a acestui calendar, Lilio a lăsat în fiecare grup de câte 400 de ani, care își are bisecți toți anii dela urma fiecărei sute, numai un singur an bisect, adică de 366 de zile și anume numai anul cu care se termină suta a patra; pe toți ceilalți trei ani bisecți, cu care se încheie suta a treia și suta

c doua și suta a întâia Lilio i-a redus la ani comuni, adică la ani numai de câte 365 de zile. Pentru ce a redus el anii bisecți ai sutelor a treia, a doua și a întâia din fiecare grupă de câte 400 de ani la ani comuni? Pentru că s'a calculat, că în timp de 400 de ani, cele 11 minute și 12 secunde, cu care anul Iulian e mai mare de cât cel ceresc, fac tocmai trei zile și ceva, cu care anul Iulian devine mai mare. Din patru în patru sute de ani deci, anul Iulian devine mai mare de cât cel ceresc cu câte trei zile și ceva, cu care el rămâne în urmă față de vremurile cerului și ale naturii. Lui Lilio prin urmare îi trebuia să taie din calendarul Iulian, nu numai cele 10 zile, care se formaseră până la 1582 din aceste trei zile și ceva, ci îi trebuia să le taie și pe acelea pe care aceste trei zile și ceva aveau să le mai producă regulat în viitor. Și le-a tăiat și pe acestea prin suprimarea, după cum văzurăm, a anilor bisecți dela sfârșitul sutelor întâia, a doua și a treia, din fiecare grupă viitoare de câte 400 de ani. A mai rămas însă de tăiat pentru ca să poată să devină la fel între ele anul calendaristic cu cel ceresc sau astronomic, încă acel „ceva“ care am arătat, că prisoște peste cele trei zile tăiate și care provine din cele 22—26 secunde cu care și anul gregorian a rămas mai mare decât cel ceresc. Aceste 22—26 de secunde ar face, după calculele lui Lilio, încă o zi la fiecare 4000 de ani, cu care anul gregorian ar rămânea mai mare și mai în urmă decât anul ceresc. Ca să înlătore și pe această zi, Lilio a rânduit să se taie la împlinirea a fiecărei 4000 de ani din anul bisect al sutei a patra, care va cădea atunci. Grupul de 400 de ani deci, cu care se vor încheia perioadele de câte 4000 de ani își vor avea comuni și nu bisecți, adică de 365 de zile și nu 366 de zile, nu numai cei trei ani finali ai sutelor întâia, a doua și a treia, ci pe toți patru adică și anul bisect din suta a patra.

Cap. IV. Calendarul Iulian, revizuit sub papa Grigore al XIII, ia numele de calendar gregorian și devine oficial în Apus și pentru romano-catolici, și pentru protestanți.

Astfel revizuit, calendarul iulian al romano-catolicilor a devenit dela Lilio încoace, adică dela 1582 până azi calendarul Gregorian, după numele papei Gregorie al XIII-a care l-a introdus; și a fost primit foarte greu de romano-catolici; și a fost primit și mai cu greu de protestanți, care l-au admis abea cu vreo sută șapte zeci de ani în urma romano-catolicilor.

Cap. V. Biserica Ortodoxă însă de răsărit nu l-a adoptat.

Noi, Biserica și creștinii ortodocși, n'am primit până astăzi acest calendar Gregorian în felul revizuit de Lilio pentru următoarele motive:

1. Pentru că nu e nici el exact, după cum am arătat, întru cât nici el nu egalează perfect, ca coincidență de vremi, anul calendaristic cu cel ceresc și

2. pentru că în calendarul gregorian al romano-catolicilor nici data Sf. Paști nu se calculează ca la noi, nici Sfinții care se pomenesc în fiecare zi, nu sunt aceiași cu cei dela noi ortodocși, și nici slujbele care li se fac adică ritualul din tipic nu e ca la noi.

Cap. VI. Trebuința Bisericii ortodoxe de Răsărit de a-și îndrepta și ea calendarul Iulian de greșelile lui Sosighene; și motivele speciale pe care le are Biserica ortodoxă română pentru o astfel de îndreptare.

Cum însă suntem demult convinși și noi ortodocșii de greșala lui Sosighene în calculare anului său calendaristic, întru cât astăzi de pildă equinoptiul de primăvară nu-l mai avem la 21 Martie, cum l-a calculat Sosighene și cum l-a stabilit în calendarul Iulian, ci ziua cu noaptea sunt egale azi, după arătările ceasornicului, cu 13 zile mai înainte de această dată, adică la 8 Martie al calendarului iulian, declarăm de astă dată, că ne-a devenit și nouă cu neputință să ne mai opunem adevărului și să ne păstrăm ca și până aci tot calendarul iulian al Sosighene. Și ni-a devenit și nouă cu neputință să mai păstrăm acest calendar, pentru următoarele motive:

1. Toate statele creștine ortodoxe, între care se numără și statul nostru românesc, au primit pentru uzul lor și al cetățenilor lor ortodocși, calendarul Gregorian, ca fiind mai aproape de anul ceresc decât cel Iulian.

2. Dela întregirea scumpei noastre patrii încoace, suntem cu toții datori a căuta și a folosi tot ce poate duce la unirea între ei a tuturor cetățenilor acestei scumpe patrii, în care, pe lângă noi creștinii ortodocși se numără acum foarte mulți de altă lege. Pe toți acești cetățeni noi ai patriei noastre, noi ortodocșii, cari suntem prin numărul și prin calitatea noastră de băștinași elementul de plămădire și de reprezentare al românismului, avem datoria să-i atragem cât mai mult spre masele românești și să-i alipim cât mai intim de sânul patriei noastre. Aceasta o cer marile interese ale statului. Și cum calendarul nu pune în joc nici ființa credinței, nici vreo parte însemnată din

viața noastră bisericească, -- am crezut de datoria noastră să ne servim și de el pentru a înlesni în masa tuturor cetățenilor noștri apropierea sufletești și sociale trebuitoare.

3. Ne-am dat seama prin studii și prin experiențe anume, că din cauza nepotrivirilor dintre calendare se păstrează în lumea noastră muncitoare două rânduri de sărbători, cum e de pildă nu numai la Sf. Paști și la sărbătorile dependente de ele, ci și la Nașterea Mântuitorului, la Bobotează, la Adormirea Maicii Domnului etc., adică la toate sărbătorile fixe; și că prin atâtea zile de repaos i se pricinuește muncii și economiei românești, concurată cu atâta competență și îndemănare de străini, pagube, care după cum au calculat unii s'ar ridica, pentru fiecare zi de repaos, la suma de vreo 500 milioane lei.

4. Ar fi fost să ne arătăm mai fricoși și mai slabi, decât sf. Părinți dela Soborul din Niceia, care în nevoia de a avea un calendar pentru lumea și biserica lui Christos n'au stat la îndoială se adapte pe cel mai bun din vremea aceea, care am văzut, că fusese făcut de un păgân, și că fusese folosit de păgâni mai mult de 300 de ani.

Noi ortodocșii de azi nu ne putem socoti nici mai cumiști, și nici mai sfinți decât sfinții Părinți din Biserica veche, care ne-au lăsat calendarul iulian cel de azi. Și spre a nu ne păgubi poporul pe tărâmul economic, și în deosebi spre a nu ne arăta, că desaprobăm fapta sf. Părinți din Niceia, de a fi primit pentru sfânta biserică a lui Christos chiar un calendar păgănesc, am căutat și noi, reprezentanții de azi ai bisericilor ortodoxe naționale de Răsărit, să ne îndreptăm calendarul nostru iulian, lucrat după cum văzurăm de păgânul Sosighene în partea lui astronomică.

Cap. VII. Bisericile ortodoxe surori cu cea românească s'au înțeles la Patriarhia din Constantinopol în anul trecut cum să se facă în calendarul nostru de azi îndreptările trebuitoare. Patriarhia din Constantinopol și biserica grecească l-au și îndreptat și introdus dela 10 Martie. Biserica noastră îl introduce dela 1 Octombrie din acest an.

În scopul acesta bisericile ortodoxe de Răsărit, și-au scris una alteia, îndemnându-se una pe alta la îndreptarea calendarului lor comun. Iar în anul trecut s'a ținut de o comisiune ortodoxă, la care am luat parte și noi românii, mai multe ședințe chiar la Patriarhia din Constantinopol, în care s'a primit atât îndreptarea calendarului iulian al sfintei noastre biserici de

răsărit, cât și felul după care să i se facă această îndreptare.

Mai grăbite chiar decât Biserica noastră românească Patriarhia din Constantinopol și biserica din Grecia au și introdus pentru uzul lor calendarul iulian, îndreptat de ele după regulile stabilite de comisia ortodoxă dela Constantinopol, cu începere chiar dela 10 Martie din acest an, precum i-au și dat de știre Sfântului nostru Sinod.

Pentru aceste motive, după ce a aprobat în ședința sa din 29 Octombrie a anului trecut îndreptarea calendarului nostru și după ce a stabilit să se păstreze în el fără nici o schimbare vechile așezări rituale ale sf. noastre Biserici de Răsărit, Sf. Sinod al bisericii noastre, vă dă acum de știre, că dela 1 Octombrie din acest an va intra în aplicare și pentru biserica ortodoxă a neamului nostru calendarul îndreptat de el. Lui 1 Octombrie, i se va zice în acest an 14 Octombrie, căci numai așa se pot lăpăda afară din calendarul de azi cele 13 zile, cu care acest calendar a rămas în urmă de anul cerului sau astronomic, care singur este anul cel adevărat.

Cap. VIII. Regulele stabilite în anul trecut la Comisiunea ortodoxă dela Patriarhia din Constantinopol pentru îndreptarea calendarului iulian Sfântul nostru Sinod le-a urmat întocmai.

Iată acum, cum s'a făcut îndreptarea calendarului iulian de către Sfântul nostru Sinod.

Comisiunea ortodoxă dela Patriarhia din Constantinopol, de care am vorbit, a stabilit: 1. ca bisericile ortodoxe naționale să nu îndrepteze în calendarul sfintei noastre biserici de Răsărit, de cât socotelile de timp, pe care Sosighene le-a calculat greșit, și al 2. ca să nu se schimbe în calendarul astfel îndreptat nici așezările sf. Părinți pentru serbarea Paștilor, nici numirea sfinților din fiecare zi, așa cum o avem astăzi, nici posturile și nici sfintele slujbe zilnice prevăzute și rânduite de tipicul ortodox.

În privința credinței și a cultului prin urmare îndreptarea aceasta lasă calendarul nostru întocmai, cum l-a primit dela Niceia și cum ni s'a păstrat până astăzi, întru cătea nu schimbă și nu știrbește în el nimic din rânduielile de credință și de cult, statornicite de sf. Părinți ai bisericii de Răsărit.

Singura schimbare, pe care o face în el este numai cea privitoare la calcularea timpului, adică numai aceea prin care anul calendarului trebuie să se apropie cât mai mult de anul cerului.

Din cele arătate mai sus, am văzut, că anul calendarului iulian este mai mare de cât anul cerului cu 11 minute și 12 secunde; și că porțiu-

nea aceasta de timp, așa mică cum e, dă totuși naștere din patru sute în patru sute de ani la 3 zile și ceva, cu care anul calendarului iulian rămâne în urmă față cu cel ceresc. Am arătat de asemenea, că dela Niceia, adică dela anul 325 după Hristos și până astăzi, anul calendarului nostru a rămas în urmă față cu anul ceresc cu 13 zile; și că, din cauza acestei întârzieri, equinoptiul de primăvară, după care sfânta noastră biserică de Răsărit calculează data sfințelor Paști, a trecut dela 21 Martie din calendar unde îl stabilise Sosighene și unde se împlinea cu adevărat și în natură la 8 Martie.

Datoria noastră e prin urmare să ne apropiem anul calendarului nostru de anul cerului, ca să le facem să se potrivească unul cu altul, căci din cauza acestor întârzieri de câte 3 zile și ceva, la fiecare patru sute de ani, calendarul nostru iulian, așa cum îl avem azi, va ajunge să ne arate cu vremea Primăvara în Vară, Vara în Toamnă, Toamna în Iarnă, și Iarna în Primăvară. Timpul cu alte cuvinte va trece înainte la vremea care i-a rânduit-o Dumnezeu, iar calendarul nostru ni-l va arăta, prin datele sale lunare, din cauza acestor întârzieri, numai după ce în realitate a trecut.

Pentru a ne potrivi deci anul calendarului cu anul cerului, ne-am văzuți siliți și noi ortodoșii să facem cu cele 13 zile, cu care ne-am depărta până azi de anul cerului, ceea ce ne-am făcut și alții, întru cât nu se poate altfel, adică să le tăiem și noi și să le scoatem din calendarul nostru de azi. Data pentru această scoatere s'a stabilit de Sf. Sinod, după cum am spus, la 14 Octombrie din acest an, care va deveni 14 Octombrie.

Pentru zilele de spor însă, cu care anul nostru s'ar mări și ar mai rămânea și pe viitor în urmă din cauza celor 11 minute și 12 secunde, care nu vor putea să dispară nici odată, noi ortodoșii nu am făcut ceea ce au făcut e. romano-catolicii, care prin Lilio al lor au făcut și ei greșeli.

Noi am ținut din potrivă să ne apropiem anul calendarului de anul cerului mult mai mult de cum și l-au putut apropia ei; și, cu ajutorul lui Dumnezeu, am reușit, pentru că, pe când anul gregorian rămâne în urma anului cu 22—26 secunde, care la 4000 de ani fac o zi, anul iulian, așa cum a fost îndreptat acum de noi, nu mai rămâne în urmă de anul cerului, decât cu vreo două secunde, care numai după 40,000 de ani fac o zi.

Prin urmare, noi ortodoșii, nu numai că am înlăturat, prin îndreptarea făcută, greșelile de calcul ale lui Sosighene și pe trecut și pe viitor, dar le-ăm înlăturat și pe ale lui Lilio, făcând ca calendarul sf. noastre biserici de răsărit să ră-

mână desigur tot cel de până aci, dar să nu mai fie în privința calculelor de timp nici cel păgânesc al lui Sosighene, *nici cel Gregorian al romano-catolicilor.*

La apropierea aceasta de anul ceriului mult mai mult de cât romano-catolicii, noi ortodocșii am ajuns luând pentru viitor în locul grupului de 400 de ani, cum au luat romano-catolicii, un grup mai mare, și anume un grup de 900 de ani, și lăsând în acest grup numai doi ani bisecți în loc de nouă câți ni se indică de numărul celor 900 de ani ai grupului luat de noi. La un grup de ani deci aproape egal cu al romano-catolicilor, noi ortodocșii reducem după metoda aceasta 7 zile din cele pe cari ni le dau anual și neconținut cele 11 minute și 12 secunde, cu care anul calendarului este mai mare de cât anul ceriului, pe când romano-catolicii reduc numai 6 zile.

Cum vedeți, iubiți clerici și creștini — deși pentru prinosul de 13 zile pe care îl avem din trecut, a trebuit să procedăm și noi ortodocșii ca și romano-catolicii, tăindu-le și noi pe ale noastre în 1924, cum și le-au tăiat și ei pe cele 10 zile ale lor în 1582, pentru prinosul de zile însă, care va avea să se ivească în viitor din cauza 11 minute 12 secunde cu care anul calendarului va fi neconținut mai mare de cât anul ceriului, noi ortodocșii am lucrat mai cu îndemănare și cu totul altfel de cât romano-catolicii.

Așa fiind calendarul pe care sf. Sinod îl introduce dela 1 Oct. din acest an, nu e după cum vedeți cel romano-catolic, ci *tot vechiul calendar iulian al sfintei noastre biserici ortodoxe de răsărit, dar îndreptat în privința socotirii timpului mult mai bine, de cât calendarul Gregorian al romano-catolicilor.*

Cap. IX. Clerul și poporul țării și al bisericii noastre ortodoxe române să primească cu încredere calendarul îndreptat de sf. Sinod care e mai bun ca socotire a timpului și de cât al lui Sosighene și de cât cel Gregorian al romano-catolicilor și în care rânduielile de credință și de ritual nu s'au schimbat întru nimic, ci au rămas tot cele stabilite de sf. Părinți și de soboarele bisericii ortodoxe de răsărit.

Să nu se clătească deci sufletele voastre, că prin îndreptarea calendarului cu care v'ați po-
menit din tată în fiu, s'ar fi făcut de sf. Sinod vreo schimbare în rânduielile sfintelor noastre așezăminte ortodoxe, căci după cum vedeți, noi n'am luat din calendarul gregorian al romano-catolicilor nici măcar socotelile de timp în felul cum și l-au făcut și pentru viitor

Iar cât pentru cuprinsul ortodox al calen-

darului îndreptat de sf. Sinod, să vă fie în știre că nu s'a atins nimic, cu am spus și mai sus, din ce au așezat pentru sf. Paști, pentru Praznice și sărbători, pentru posturi și ritual, sf. Părinți ai bisericii ortodoxe de răsărit.

Așa de pildă, data sf. Paști se va calcula în acest calendar ca și în trecut, adică după *vechea noastră Păscălie*, cu păstrarea neștirbită a acelorași legături dintre sfintele Paște și dintre sărbătorile depedente de ele. Sfinții și sărbătorile fixe rămân tot în zilele care au fost așezate, ca și până acum, numai că poziția lor lunară se sue mai sus de cea de azi cu cele 13 zile lăpădate din calendarul îndreptat, dar păstrând aceleași date de până acum.

Așa, de pildă, sf. Nicolae se va serba și în calendarul îndreptat de sf. Sinod tot la 6 Decembrie, care însă va fi mai sus ca poziție, de ziua în care s'a serbat până acum, cu cele 13 zile șterse din calendarul de azi.

Să se știe însă, că sfinții din cele 13 zile șterse, din calendarul îndreptat, adică sfinții care se serbează în calendarul de azi dela 1—14 Octombrie, se vor serba într'o singură zi adică la 14 Octombrie întru cât în tipicul nostru ortodox avem zile în care serbează dintr'o dată mai mulți sfinți.

Dela anul viitor înainte însă, de când anul calendarului nostru îndreptat nu se va mai micșora ca acum cu 13 zile, ci își va avea în întregime cele 365 de zile când va fi comun, și cele 366 de zile când va fi bisect ca și până acum, sfinții dela 1—14 Octombrie se vor serba ca și până acum, fiecare în parte și la ziua lor.

Vă sfătuim deci, iubiții noștri clerici și creștini, să primiți calendarul care se publică aci, lucrat pentru partea de an pe care o mai avem până la 1 Ianuar 1925 cu toată încrederea și liniștea sufletească. Acest calendar este lucrat după regulile stabilite în Comisia de Constantinopol, care împreună cu biserica grecească l-au și introdus dela 10 Martie din acest an. și care, curățit de greșelile lui vechi, nu are în același timp ca cuprins nimic comun cu calendarul Gregorian al romano-catolicilor, în care dată sfintele Paști se calculează altfel, în care sfinții zilnici sânt în cea mai mare parte alții decât ai noștri, și care își au alt ritual pentru cultul zilnic de cât ritualul din tipicul nostru ortodox.

„Darul Domnului nostru Iisus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu tatăl și Impărășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți“. Amin.

Miron, Mitropolit Primat al României. **Pimen**, Mitropolitul Moldovei și al Sucevei. **Nicolae**, Mitropolitul Ardealului. **Gurie**, Arhiepiscopul Chișinăului. **Vartolomeu**, Episcop al Râmnicului Noul Severin. **Lucian**, al Roma-

nului. **Ghenadie**, al Buzăului. **Iacov**, al Huşilor. **Ioan**, al Aradului. **Iosif**, al Caransebeşului. **Roman**, al Oradei-mari. **Nicolae**, al Clujului. **Visarion**, al Hotinului. **Nectarie**, al Cetăţii-Albe. **Ilarie**, al Costanţei. **Evghe-
nie**, Piteşteanu. **Teofil**, Râmnicănean. **Valerian**, Craio-
vanu. **Piaton**, Ploceşteanu. **Dionisie**, al Ismailului.
Ipolit, Rădăuţeanu. **Ilarion** Bacăoanu. **Gherontie**
Silişteanu.

Emulaţie de coruri şi fanfare.

D-nul general C. Găvănescu, comandantul diviziei I. din Banat şi preşedintele „Cercului Militar-Civil Principele Carol” din Timişoara a prevăzut în bugetul acestui cerc o sumă de bani ca premii cercurilor şi fanfarelor din întregul Banat.

Ca atare Domnia Sa a aranjat o mare „emulaţie de coruri şi fanfare” împreunate cu premii, pentru zilele de 27 şi 28 Septembrie a. c.

Pentruca serbarea să aibă un îndoit scop cultural s'a hotărât, ca produsul bănesc rezultat de pe urma celor două zile de sărbători culturale şi muzicale, să fie dat în întregime pentru marea operă de umanitate „Crucea Roşie Română”.

La această sărbătoare sunt invitate să asiste toate societăţile culturale şi muzicale din ţară, pentruca întregul neam să vadă munca ce se depune şi pe acest tărâm de către Bănăţeni precum şi rezultatele obţinute.

La această emulare pot lua parte toate Reuniunile de cântare şi muzică din Banat, înscrise în şirul membrilor Asociaţiei corurilor şi fanfarelor române din Banat.

Premiile ce se vor distribui din partea Cercului Militar-Civil, „Principele Carol din Timişoara” sunt:

A) pentru coruri mixte:

premiul I. — 8000 Lei şi o cunună
premiul II. — 5000 Lei
premiul III. — 3000 Lei

B) pentru corurile bărbăteşti:

premiul I. — 6000 Lei şi o cunună
premiul II. — 4000 Lei
premiul III. — 3000 Lei

C) pentru fanfare:

premiul I. — 5000 Lei şi o cunună
premiul II. — 3000 Lei.

Premiile se vor decerne prin hotărârea unui juriu, ce se va institui în acest scop.

Piese de emulare sunt:

a) Pentru corurile mixte: „Deşteaptă-te Române” de I. Vidu.

b) Pentru corurile bărbăteşti: „Marşul libertăţii” de I. Vidu.

Pelângă piesele obligate fiecare cor va mai executa o cântare, aleasă după voi liberă.

Fanfarele vor emula la finea concertului, executând fiecare câte o piesă aleasă după voi liberă.

Festivalul se începe cu „Imnul regal” de Hübsch, cântat de către toate corurile mixte prezente.

La sfârşitul festivalului se va cânta piesa „Imn” de Kiriak, cântată de către toate corurile bărbăteşti.

Informaţiuni mai detaliate dă secretarul Asociaţiei corurilor şi fanfarelor române din Banat, profesorul Iosif Velcean, Timişoara, Bulevardul Berthelot No. 21.

Când vestim cu bucurie această mare distincţie, ce ni-se dă nouă Bănăţenilor, e de datoria noastră de a face totul, ca această festivitate naţională să fie la înălţime în toată privinţa.

Ș T I R I

Personale. Prea Sfinţia Sa Domnul Episcop diecezan s'a reîntors Luni la reşedinţa Sa după o cură mai îndelungată la Băile-Erculane.

Moartea lui G. Cristea, tatăl Mitropolitului Primat. În ziua de 1 August s'a stins în vârstă de 92 de ani venerabilul fruntaş ţăran George Cristea din Topliţa-Română, tatăl I. P. S. S. Mitropolitul Primat Miron Cristea.

Român bun şi creştin bun şi-a trăit întreaga viaţă în vrednicie. Dumnezeu i-a dăruit în schimb toate fericirile lumesti: o viaţă plină de sănătate, în care s'au încrustat toate răbojurile redeşteptării neamului noastră până la înfăptuirea idealului naţional, iar în România-Mare, în România visurilor seculare ale unui neam întreg, toată suflarea românească dela Tisa până la Nistru şi-a ales ca păstor sufletesc al ei şi Mitropolit primat al ţării întregite pe unicul său fiu Ilie-Miron.

Născut la anul 1832 din părinţi plugari, la 1860 s'a căsătorit cu Domniţa Coman. Din această fericită căsătorie s'au născut trei fiice şi un fiu: Maria, Iléana, Elvira şi Ilie-Miron.

Înmormântarea a avut loc în ziua de 4 August (Sf. Ilie) în cimitirul din Topliţa-Română.

În faţa mormântului vrednicului român noi ne descoperim cu smerenie.

Spre ştire. Partea de calendar dela 1 Octomvrie până la 31 Decemvrie 1924, îndreptată conform enciclicei Sf. Sinod, precum şi Pastorală Prea Sfinţitului nostru Episcop diecezan referitoare la această cauză, vor apare în numărul proxim din „Foaia Diecezană”.

Necrolog. La încheierea gazetei primim dureroasa înștiințare, că venerabilul avocat dl Ilie Trăilă, fostul director al băncii „Orăviceana”, — a răposat în Alba-Iulia și că va fi înmormântat în Oravița-Montană. Cu dânsul dispăre una dintre cele mai distinse personalități ale Banatului. Transmitem îndureratei familii și pe această cale sincerele și adânc simțitele noastre condoleanțe. Odihnească lin!

Necrolog. In 27 Iulie (9 August) a. c. a reposat preoteasa reposatului paroh Petru Murgu din Petrovaselo, mama protopresbiterului Ioan Murgu al Panciovei.

Școlare. La școala superioară de comerț a statului din Orșoa, înscrierile se fac la 1—14 Septembrie a. c. In internat se primesc 45 de elevi, dintre cari 10 gratuiti, 15 semisolvenți și 20 solvenți.

Petenții vor avea la bază 4 clase curs secundar inferior.

Mulțămită. Dl director Dr. Vasile Lohan dela liceul „Cor. Brediceanu” din Logoj, aflându-se aici pe câteva zile pentru recreare, ne-a cercetat și sf. biserică din Loc și văzându-o sărăcuță, ne-a donat suma de 200 Lei, pentru care și pe această cale îi mulțumesc. Luncani, la 9 August 1924.

Nicolae Jula, preot.

Logodnă. Prietinel nostru dl Dr. Iosif Nemoian, medic de copii din Timișoara și Dșoara Steluța Șandru, fiica profesorului Teodor Șandru din Loc, — logodiți. Sincere felicitări.

Descoperiri de monede vechi. Din Constanța se anunță: Se știe că de câteva timp d-l profesor universitar Tatrani face săpături și studii arheologice în Mangalia. In ultimul timp, executând niște săpături la așa zisa „Movila monumentului” a dat peste niște monede și vase, ce datează din timpul vechei cetăți Calatis.

Omor în com. Zgribești. Din comuna Zgribești, jud. Caraș-Severin, a dispărut, cu vre-o două săptămâni în urmă, țaranul Dimitrie Corneanu.

După dispariția lui, într-o fântână din hotarul comunei Știuca s'a găsit un cadavru oribil mutilat. In urma cercetărilor făcute de autoritățile din Lugoj, s'a dovedii că cel găsit în fântână într-o stare de nerecunoscut este tocmai Dimitrie Corneanu.

Autoritățile bănuesc, că el a fost omorît și aruncat în fântână de către socrul și nevasta sa, cu care nu se înțelegea tocmai bine.

Intunecime totală de lună. In seara de 14 August s'a văzut o intunecime totală de lună. Luna a intrat în umbra pământului la orele 7:30 seara și a eșit total din umbră la orele 11:9 noaptea. Timp de o oră și 39 minute întregul disc al lunii a fost în umbră, deci intunecimea totală a durat mai bine de o oră și jum.

Electricitatea transmisă fără fir. In Anglia s'a descoperit un mijloc de-a se transmite forța electrică la distanță mare fără cabluri. Sau făcut multe experiențe, cari au dat rezultate satisfăcătoare.

Câte ziare apar în România? — După statistica presei apar în România 657 ziare, dintre cari 471 românești, iar 126 în alte limbi. Vechiul Regat are 362 ziare, Ardealul 237 Basarabia 34 Bucovina 23. Dintre cele 362 ziare ale vechiului Regat 25 sunt scrise în limbi streine. Bucureștiul are 117 gazete dintre cari 98 sunt românești. Dintre 237 ziare ale Ardealului, 130 sunt minoritare. Intre acestea sunt 18 ziare zilnice maghiare 53 săptămânale, 10 de reportaj, 12 reviste teatrale, 27 reviste religioase și didactice și 38 reviste de specialitate.

Tuberculoza se poate vindeca! Savantul profesor Charles Richet a prezentat la Academia de științe din Paris o foarte interesantă notă privitoare la vindecarea tuberculozei. Richet a ajuns la constatarea că această boală se poate vindeca sigur, cu ajutorul unei cure de zeamă de carne crudă. Hotărâtoare în această privință au fost experiențele făcute cu niște câini cărora li se înoculase bacilul tuberculozei; supuși regimului de zeamă de carne crudă, aceștia nu s'au bolnăvit pe când alții au murit. Experiențele făcute asupra oamenilor n'au fost mai puțin caracteristice și decisive. Cifrele și rezultatele sunt surprinzătoare. Procesul următor căruia se obține ameliorarea poate fi rezumat la refacerea țesutului muscular, pe care tuberculoza îl distruge. Zeama de carne crudă care constituie, după Ch. Richet, alimentul și tratamentul indicat pentru tuberculoasă, dă rezultatele cele mai mulțumitoare și în cazurile de anemie sau de debilitate la copii, ea fiind în același timp indicată pentru orice convalescent. Dificultatea este că bolnavul nu poate înghiți carne crudă în cantitatea necesară pentru obținerea unei suficiente proporții de zeamă. Comunicarea făcută de Richet, ascultată cu mult interes, a produs o legitimă impresie dată fiind importanța problemei.

FRIDERIC GROCHOWINA

ceasornicar și mecanic

CARANSEBEȘ

Str. Episcop Popasu (Institutul teologic)

10-7

Furnizează, montează și preia reparaturile ceasurilor dela biserici.